

ШАРҲИ УСТУВОРИИ МОЛИЯВИИ НИЗОМИ БОНКИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН¹ ДАР СЕМОҲАИ ДУЮМИ СОЛИ 2025

Дар давраи ҳисоботӣ бо вуҷуди номуайяниҳо дар иқтисодиёти ҷаҳон ва идома ёфтани муҳолифатҳои таҷоратию сийёсӣ бо назардошти таъсири эҳтимолии онҳо ба иқтисодиёти кишвар, нишондиҳандаҳои асосии устувории молиявии низоми бонкӣ, аз қабili меъёри кифоятии сармоя ва пардохтпазирӣ дар сатҳи мақбул қарор доштанд. Дар баробари ин, сифати дороиҳо беҳтар ва даромаднокии низоми бонкӣ зиёд гардида, хавфҳои қурбӣю қарзӣ коҳиш ёфтанд.

Кифоятии сармоя. Меъёри кифоятии сармоя (K1-1) ва меъёри кифоятии сармояи асосии соф (K1-3) нишондиҳандаҳои асосии устувории молиявӣ дар низоми бонкӣ ба ҳисоб рафта, дар охири моҳи июни соли 2025 аз ҳудуди муқарраршуда 11,8 банди фоизӣ (б.ф.) ва 9,4 б.ф. зиёд иҷро гардида, мутаносибан 23,8 фоиз ва 19,4 фоизро ташкил доданд.

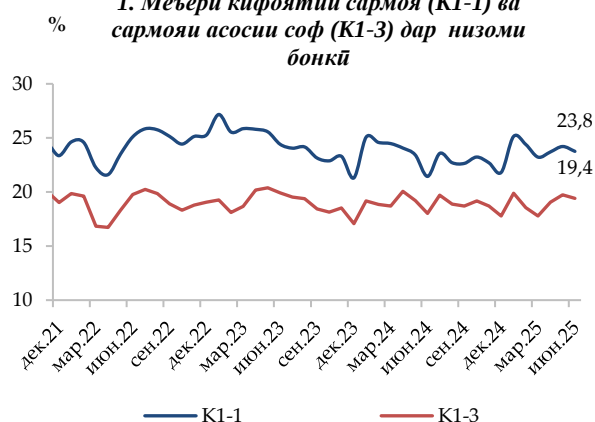
Мавриди зикр аст, ки аз сатҳи талаботи ҳадди ақал баланд қарор доштани нишондиҳандаҳои кифоятии сармоя ба кам шудани талафоти эҳтимолии молиявӣ ва таъмини фаъолияти бемамониати низоми бонкӣ мусоидат менамояд.

Пардохтпазирӣ. Меъёри пардохтпазирӣ (K2-1) дар сатҳи низом ба талаботи ҳадди ақали меъёри мақбул (30 фоиз) мутобиқ буда, 82,2 фоизро ташкил намуд. Меъёри пардохтпазирӣ барои ташкилотҳои қарзии низомсоз низ ба талаботи ҳадди ақали меъёри мақбул (50 фоиз) мутобиқ буда, ба 75,6 фоиз баробар гардид. Пардохтпазирӣ бо аъҷоби хориҷӣ ифодаёфтаи низоми бонкӣ 94,5 фоизро ташкил намуд.

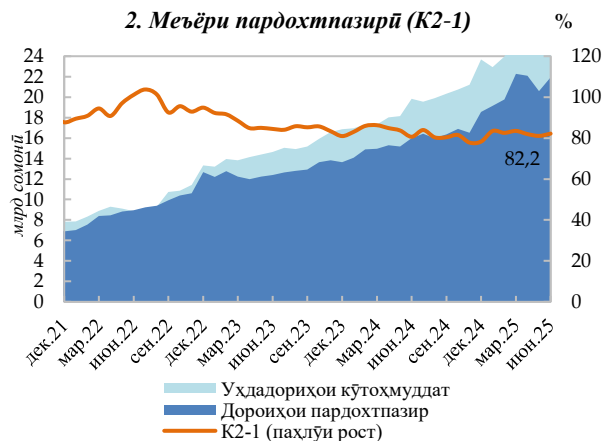
Сатҳи баланди пардохтпазирӣ низоми бонкӣ барои иҷрои саривактии уҳдадорӣҳои қутоҳмуддат ва гузаронидани амалиётҳои молиявӣ, инчунин таъмини устуворӣ дар ҳолатҳои стрессӣ мусоидат менамояд.

Даромаднокӣ. Дар давраи ҳисоботӣ нишондиҳандаҳои даромаднокӣ аз рӯи дороиҳо ва сармоя ҳамчун ифодакунандаи самаранокии фаъолияти низоми бонкӣ, тамоюли муътадил

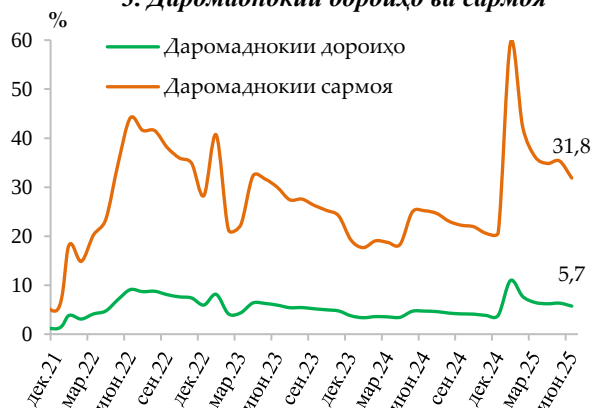
1. Меъёри кифоятии сармоя (K1-1) ва сармояи асосии соф (K1-3) дар низоми бонкӣ

2. Меъёри пардохтпазирӣ (K2-1)

3. Даромаднокии дороиҳо ва сармоя

¹ Бонкҳо, ташкилотҳои қарзии гайрибонкӣ ва ТАҚХ

дошта, мувофиқан 5,7 фоиз ва 31,8 фоизро ташкил намуданд.

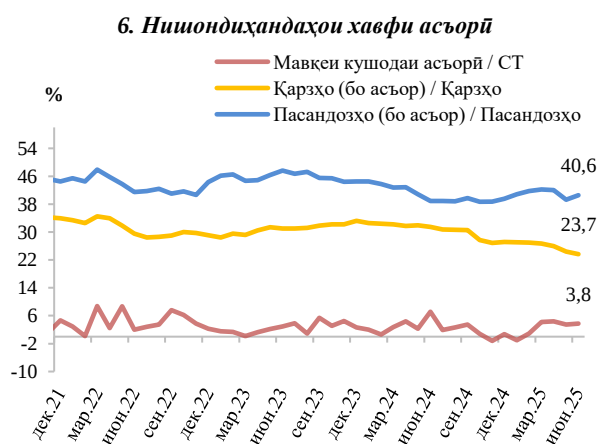
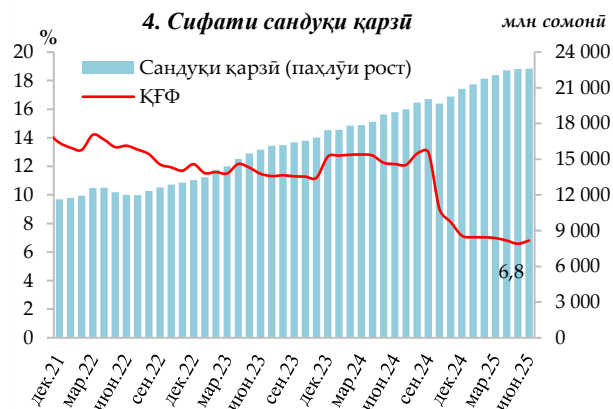
Сифати сандуқи қарзӣ. Ҳиссаи қарзҳои ғайрифаъол (ҚҒФ)² дар сандуқи қарзӣ дар натиҷаи чораҳои самараноки андешидашуда нисбат ба ҳамин давраи соли қаблӣ 5,4 б.ф. кам шуда, 6,8 фоизро ташкил намуд. Ҳамчунин, тибқи таҷрибаи байналмилалӣ ҚҒФ-и зиёда аз 90 рӯз батаъхирافتода ҳисоб карда мешавад, ки дар ҷамъбасти моҳи июни соли 2025 дар низоми бонкии кишвар ба 3,8 фоиз баробар гардид.

Нишондиҳандаи фонди пӯшонидани талафоти имконпазир (ФПТИ) нисбат ба ҚҒФ бошад, дар ин давра ба 100,1 фоиз баробар гардид.

Дар давраи ҳисоботӣ таносуби нишондиҳандаи ҚҒФ тарҳи ФПТИ нисбат ба сармояи танзимшаванда (СТ) -0,1 фоизро ташкил дод, ки ин нишондод кам будани сарбории ҚҒФ-ро ба сармоя ифода менамояд.

Хавфи асърӣ. Дар давраи ҳисоботӣ ҳиссаи қарзҳои асърӣ ва пасандозҳои асърӣ дар муқоиса ба интиҳои моҳи июни соли 2024 ба андозаи 7,8 б.ф. ва 1,7 б.ф. коҳиш ёфта, мувофиқан 23,7 фоиз ва 40,6 фоизро ташкил намуданд. Раванди коҳишёбии доллариқунонӣ аз коҳиш ёфтани хавфи асърӣ ва таъсири омилҳои берун ба низоми бонкӣ гувоҳӣ медиҳад.

Яке аз роҳҳои муайян намудани осебпазирии сармояи низоми бонкӣ ба хавфи асърӣ ин таносуби мавқеи умумии қушодаи асърӣ нисбат ба сармояи танзимшаванда мебошад, ки номувофиқатии мавқеи қушодаи асърӣро аз рӯйи дороиҳо ва уҳдадориҳо нишон медиҳад. Тибқи таҳлилҳо сармояи низоми бонкии Тоҷикистон аз хавфи асърӣ нисбатан камтар осебпазир буда, дар интиҳои моҳи июни соли 2025 нишондиҳандаи болозикр 3,8 фоизро ташкил дод.

Манбаъ: ҳисобҳои БМТ

² Қарзҳои зиёда аз 30 рӯз батаъхирافتода.